

EDUSKUNNAN VASTAUS 24/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä sekä rikosrekisterilain ja kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä sekä rikosrekisterilain ja kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain muuttamisesta (HE 1/2012 vp).

Valiokuntakäsittely

Lakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LaVM 3/2012 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään rikosrekisterin ja sakokrekisterin tietojen toimittamisesta siihen Euroopan unionin jäsenvaltioon, jonka kansalainen tuomittu on (*kansalaisuusjäsenvaltio*) sekä toisesta jäsenvaltiosta Suomeen toimitettujen Suomen kansalaista koskevien rekisteritietojen säilyttämisestä Suomessa.

Lisäksi tässä laissa säädetään 1 momentissa mainittujen tietojen luovuttamisesta pyynnön perusteella rikosasian käsittelyä varten tai yksityisen henkilön itseään koskevan pyynnön täyttämiseksi sekä tällaisia tietoja koskevan pyynnön esittämisestä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tehtävistä jäsenvaltioiden välisen rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä tehdysä neuvoston puitepäätöksessä 2009/315/YOS, jäljempänä *puitepäätös*, tarkoitettuna keskusviranomaisena vastaa Oikeusrekisterikeskus.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rikosasian käsittelyllä* rikoksen esitutkin-
taa, syyteharkintaa, oikeudenkäyntiä ja rikostuo-
mion täytäntöönpanoa;

2) *säilytysrekisterillä* rekisteriä, johon tämän
lain mukaisesti merkitään tiedot Suomen kansa-
laisia koskevista toisessa jäsenvaltiossa an-
netuista ja sen rekisteriin kirjatuihin rikostuo-
mioistuinten lainvoimaisista tuomioista;

3) *rekisterillä* toisen jäsenvaltion rekisteriä,
johon kirjataan tiedot rikostuomioista mainitun
jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, sekä
Suomessa rikosrekisteriä, sakkorekisteriä ja säi-
lytysrekisteriä.

3 §

Luovutettavat tiedot

Oikeusrekisterikeskus saa salassapitovelvol-
lisuuden estämättä luovuttaa rikosrekisteristä,
sakkorekisteristä ja säilytysrekisteristä ratkaisu-
ja koskevia tietoja siltä osin kuin ne koskevat
tuomioistuimen lainvoimaisia päätöksiä luon-
nollisen henkilön tuomitsemisesta rikoksesta sit-
ten kuin tässä laissa säädetään.

Oikeusrekisterikeskus saa luovuttaa 1 mo-
mentissa tarkoitetuista tiedoista:

1) rikosrekisteriin merkityt rikosrekisterilain
(770/1993) 2 §:n 3 momentissa mainitut tiedot;

2) sakkorekisteriin merkityt tiedot tuomitun
nimestä, henkilötunnuksesta tai, jos sitä ei ole
käytävissä, syntymäajasta, kansalaisuudesta,
tuomion antamispäivästä, tuomioistuimen ni-
mestä, syyksi luetusta rikoksesta, rikoksen teko-
ajasta, onko kyse päiväsakoin tuomitusta sakos-
ta, rikesakosta vai kurinpitosakosta, päiväsakko-
jen luku- ja rahamäärästä sekä sakon kokonais-
määrästä;

3) sakkorekisteriin merkityn ratkaisun osalta
Oikeusrekisterikeskus saa luovuttaa lisäksi
oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestel-
män ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään
merkityt tiedot tuomitun syntymävaltiosta

ja -paikkakunnasta, sukupuolesta, mahdollisista
aiemmista nimistä, päivästä, jolloin päätös sai
lainvoiman, sovelletuista lain säännöksistä, ran-
gaistuksen toimeenpanoa muuttavista myöhem-
mistä päätöksistä ja ratkaisun numerosta;

4) säilytysrekisteriin 9 §:n mukaisesti merki-
tyt tiedot.

4 §

*Suhde muihin lakeihin ja kansainvälisiin velvoit-
teisiin*

Tässä laissa tarkoitettuun kansainväliseen oi-
keusapuun sovelletaan sen lisäksi, mitä tässä
laissa säädetään, kansainvälisestä oikeusavusta
rikosasioissa annettua lakia (4/1994) sekä mitä
siitä erikseen säädetään tai Suomea sitovissa
kansainvälisissä velvoitteissa määrätään.

Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä
yhteistoiminnasta rikosrekisterin pitämisessä
voidaan soveltaa tämän lain estämättä, mitä siitä
erikseen säädetään tai määrätään.

Jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä,
henkilötietojen salassapitoon, luovuttamiseen ja
suojaamiseen sovelletaan viranomaisten toimin-
nan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä
muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilö-
tietolakia (523/1999).

2 luku

**Rekisteritietojen toimittaminen Suomesta
tuomitun kansalaisuusjäsenvaltioon**

5 §

*Rikos- ja sakkorekisteritietojen toimittaminen
tuomitun kansalaisuusjäsenvaltioon*

Oikeusrekisterikeskus toimittaa viipymättä
3 §:ssä tarkoitettut tiedot Suomessa annetusta
toisen jäsenvaltion kansalaista koskevasta rat-
kaisusta, josta on tehty merkintä rikos- tai sak-
korekisteriin, tuomitun kansalaisuusjäsenval-
tion keskusviranomaiselle. Jos on tiedossa, että
tuomittu on useamman jäsenvaltion kansalai-
nen, tiedot on toimitettava kaikille kansalaisuus-

jäsenvaltioille, vaikka tuomittu olisi myös Suomen kansalainen.

Oikeusrekisterikeskus ilmoittaa 1 momentissa tarkoitettujen rikos- tai sakkorekisteriin tehdyn merkinnän muuttamisesta tai poistamisesta viivymättä 1 momentissa tarkoitettujen kansalaisuusjäsenvaltioiden keskusviranomaisille.

Oikeusrekisterikeskus toimittaa kansalaisuusjäsenvaltion keskusviranomaisen pyynnöstä jäljennökset 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista ratkaisuksista, tiedot niitä seuranneista toimenpiteistä sekä tarvittavat lisätiedot, jotta kansalaisuusjäsenvaltio voi harkita, edellyttävätkö ne kansallisia toimenpiteitä.

Sakkorekisterin tietoja ei saa toimittaa sen jälkeen, kun kolme vuotta on kulunut lainvoimaisen tuomion tai muun lopullisen viranomaisratkaisun julistamisesta tai antamisesta.

6 §

Tietojen edelleen luovuttaminen

Kun Oikeusrekisterikeskus toimittaa tietoja 5 §:n mukaisesti kansalaisuusjäsenvaltioon, sen tulee ilmoittaa, että toimitettuja tietoja saadaan luovuttaa edelleen toiselle valtiolle ainoastaan rikosasian käsittelyä varten taikka yksityisen henkilön itseään koskevan pyynnön täyttämiseksi.

7 §

Tietojen toimittamistapa

Rikos- ja sakkorekisterin tiedot toimitetaan toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle sähköisessä muodossa.

3 luku

Suomeen toimitettujen Suomen kansalaista koskevien tietojen säilyttäminen

8 §

Säilytysrekisterin käyttötarkoitus

Oikeusrekisterikeskus pitää yllä säilytysrekisteriä. Säilytysrekisteriä pidetään tietojen säilyttämistä varten niiden edelleen luovuttamiseksi toisiin jäsenvaltioihin ja Suomen viranomaisille sekä rikosrekisteriotteelle merkitsemiseksi siten kuin tässä laissa säädetään.

9 §

Säilytysrekisterin tietosisältö

Säilytysrekisteriin merkitään:

- 1) tuomitun nimi, syntymäaika, syntymävaltio ja -paikkakunta, sukupuoli, kansalaisuus ja aiemmat nimet;
- 2) tuomitun henkilötunnus tai tuomitun henkilötodistuksen tyyppi ja numero;
- 3) tuomitulta otetut sormenjäljet;
- 4) tuomitun vanhempien nimet;
- 5) tuomitun mahdollinen sala- tai lisänimi;
- 6) tuomion antamispäivä, tuomioistuimen nimi sekä päivä, jona päätös sai lainvoiman;
- 7) tuomion perusteena olevan rikoksen teko-päivä, rikoksen nimi ja tarvittaessa oikeudellinen luokitus sekä viittaus siihen sovellettavan lain säännöksiin;
- 8) rangaistus ja mahdolliset oheisseuraamukset, turvaamistoimenpiteet ja rangaistuksen toimeenpanoa muuttavat myöhemmät päätökset;
- 9) tuomion viitenumero;
- 10) rikospaikka;
- 11) rikostuomiosta johtuvat oikeudenmenetykset.

Säilytysrekisteriin merkitään 1 momentissa mainitut tiedot sellaisina ja siltä osin kuin toinen jäsenvaltio on ne toimittanut. Jos toinen jäsenvaltio on toimittanut muita kuin 1 momentissa mainittuja tietoja, ne merkitään säilytysrekisteriin, jos tiedot voitaisiin rikosrekisterilain

2 §:n 3 momentin nojalla merkitä rikosrekisteriin.

Oikeusrekisterikeskus saa pyytää tiedot toimittaneelta jäsenvaltiolta lisätietoina jäljennökset kyseessä olevista tuomioista, tiedot niitä seuranneista toimenpiteistä sekä muut tarvittavat lisätiedot.

Jos tiedot toimittanut jäsenvaltio on asettanut ehtoja tietojen käytölle, tästä on tehtävä merkintä säilytysrekisteriin.

10 §

Tietojen siirtäminen rikosrekisteriin

Oikeusrekisterikeskus merkitsee säilytysrekisterin tiedot rikosrekisteriin, jos rikosrekisterilain 2 §:n 2 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Jos säilytysrekisterissä on tuomio, jonka osalta rikosrekisterilain 2 §:n 2 momentissa säädetty edellytykset eivät täyty, rikosrekisteriin tehdään merkintä, että säilytysrekisteri sisältää tiedot tällaisesta tuomiosta. Jos tuomitusta ei ole muuta merkintää rikosrekisterissä, rikosrekisteriin merkitään lisäksi henkilön nimi, henkilötunnus ja kansalaisuus.

Rikosrekisteriin tulee merkitä myös 9 §:n 4 momentissa tarkoitettu ehto.

11 §

Tietojen luovuttaminen säilytysrekisteristä

Säilytysrekisteriin merkityt tiedot on pidettävä salassa. Tietoja saa kuitenkin luovuttaa säilytysrekisteristä tässä tai muussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä 2—5 momentin mukaisesti.

Oikeusrekisterikeskus saa luovuttaa 1 momentissa tai muussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä säilytysrekisteristä tietoja toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle 14 ja 15 §:n mukaisesti.

Lisäksi Oikeusrekisterikeskus saa luovuttaa syyttäjälle säilytysrekisteriin merkityt 9 §:n 1 momentin 1, 2 ja 6—11 kohdassa tarkoitettut

tiedot sekä esitutkintaviranomaiselle säilytysrekisteriin merkityt 9 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot rikosrekisterilain 4 §:n 1 momentin mukaisesti. Syyttäjä ja esitutkintaviranomainen saavat luovuttaa säilytysrekisteristä saamansa tiedot tuomioistuimelle siltä osin kuin ne ovat tarpeen vireillä olevan rikosasian käsittelyä varten.

Oikeusrekisterikeskus saa myös luovuttaa sakkorangaistuksia ja niiden täytäntöönpanoa koskevia vastaavia kuin sakkorekisterin otteelle merkittäviä tietoja:

1) esitutkintaviranomaiselle esitutkintaa varten, jos esitutkintaviranomaisella on vastaava oikeus saada sakkorangaistusta koskeva tieto sakkorekisteristä;

2) rikosrekisterilain 6 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaisesti.

Tietoja ei saa kuitenkaan luovuttaa 2—4 momentin mukaisesti, jos tiedot toimittanut jäsenvaltio on asettanut luovuttamisen estäviä ehtoja.

Tiedot säilytysrekisteristä luovutetaan säilytysrekisterin otteella, jossa ovat henkilöstä rekisteriin talletetut tiedot, joiden saamiseen pyynnön esittäjällä on oikeus, taikka ilmoitus siitä, ettei henkilöstä ole merkintää rekisterissä. Jos tuomiota koskeva tieto on merkitty 10 §:n mukaisesti rikosrekisteriin, Oikeusrekisterikeskuksen tulee tehdä tästä merkintä otteeseen.

12 §

Säilytysrekisterissä olevien tietojen poistaminen ja muuttaminen

Tieto poistetaan säilytysrekisteristä tai sitä muutetaan, kun tiedon toimittanut jäsenvaltio ilmoittaa poistaneensa tiedon omasta rekisteristään tai muuttaneensa sitä omassa rekisterissään.

13 §

Tarkastusoikeus

Henkilön oikeudesta tarkastaa häntä koskevat rekisteritiedot säädetään erikseen. Säilytysrekisteriin merkityillä on lisäksi oikeus pyynnöstä saada tieto siitä, kenelle ja mihin tarkoituk-

seen hänestä on annettu tietoja automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävästä rekisteristä viimeisen vuoden aikana.

4 luku

Rekisteritietojen luovuttaminen pyynnön perusteella

14 §

Pyyntöön vastaaminen rikosasian käsittelyä varten

Oikeusrekisterikeskus luovuttaa rikosasian käsittelyä varten toisen jäsenvaltion keskusviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä rikosrekisterin, sakkorekisterin ja säilytysrekisterin 3 §:ssä tarkoitetut tiedot.

Jos rikosrekisterissä on säilytysrekisteriin merkittyjä tietoja, pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle toimitetaan ainoastaan säilytysrekisteriin merkityt tiedot.

15 §

Pyyntöön vastaaminen yksityisen henkilön pyynnön perusteella

Oikeusrekisterikeskus luovuttaa toisen jäsenvaltion rekisteritietoja pyytäneelle keskusviranomaiselle yksityiselle henkilölle toimitettaviksi tämän pyytämät rikosrekisterin, sakkorekisterin ja säilytysrekisterin 3 §:ssä tarkoitetut tiedot vastaavasti kuin yksityinen henkilö saisi itseään koskevat tiedot rikosrekisterilain 6 §:n 1—5 momentin mukaisesti vastaavassa tilanteessa.

Jos rikosrekisterissä on säilytysrekisteriin merkittyjä tietoja, pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle toimitetaan ainoastaan säilytysrekisteriin merkityt tiedot.

16 §

Pyynnön sisältö, muoto ja kieli

Oikeusrekisterikeskus hyväksyy toisen jäsenvaltion keskusviranomaisen lähettämän 14 tai

15 §:ssä tarkoitetun pyynnön, jos se sisältää puitepäätöksen liitteenä olevassa lomakkeessa tarkoitetut, tarpeelliset tiedot. Pynnön on oltava sähköisessä muodossa taikka muussa kirjallisessa muodossa, jos sitä ei ole voitu tehdä sähköisesti.

Pyynnön on oltava toimitettu suomen-, ruotsin- tai englanninkielisenä tai siihen on oltava liitettynä käännös jollekin mainituista kielistä. Oikeusrekisterikeskus voi hyväksyä myös muun kuin suomen-, ruotsin- tai englanninkielisen pyynnön tai käännöksen, jos hyväksymiselle ei muutoin ole estettä.

Oikeusrekisterikeskus huolehtii tarvittaessa pyynnön kääntämisestä suomen tai ruotsin kielelle. Oikeusministeriö avustaa tarvittaessa pyynnön kääntämisessä.

17 §

Vastauksen sisältö, muoto ja kieli

Oikeusrekisterikeskus toimittaa vastauksessaan 14 ja 15 §:ssä tarkoitetut tiedot pyynnön esittäneen toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle puitepäätöksen liitteenä olevan lomakkeen mukaisesti.

Keskusviranomaiselle toimitetussa vastauksessa on oltava maininta siitä, että pyynnön esittäneellä jäsenvaltiolla on velvollisuus noudattaa puitepäätöksen 9 artiklan säännöksiä henkilötietojen käyttämisestä.

Vastaus toimitetaan suomen tai ruotsin kielellä taikka jollakin muulla Oikeusrekisterikeskuksen ja pyynnön esittäneen jäsenvaltion hyväksymällä kielellä.

Vastaus toimitetaan sähköisessä muodossa. Jos sähköisen vastauksen toimittamiselle on este, vastaus voidaan tehdä myös muussa kirjallisessa muodossa.

18 §

Määräajat

Oikeusrekisterikeskuksen on toimitettava vastauksessaan 14 §:ssä tarkoitetut tiedot toisen

jäsenvaltion keskusviranomaiselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle viipymättä ja kymmenen arkipäivän kuluessa päivästä, jona pyyntö on vastaanotettu.

Jos Oikeusrekisterikeskus on pyytänyt lisätietoja, 1 momentissa tarkoitettujen tietojen toimitettava kymmenen arkipäivän kuluessa päivästä, jona se on vastaanottanut lisätiedot.

Edellä 15 §:ssä tarkoitettujen tietojen toimitettavuus toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle 20 arkipäivän kuluessa päivästä, jona pyyntö on vastaanotettu.

5 luku

Rekisteritietojen luovuttamista koskevan pyynnön esittäminen toiselle jäsenvaltiolle

19 §

Pyynnön esittäminen rikosasian käsittelyä varten

Oikeusrekisterikeskus esittää luonnolliseen henkilöön kohdistuvaa rikosasian käsittelyä varten toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle rekisteritietojen luovuttamista ja niihin liittyviä tietoja koskevan pyynnön, kun tuomioistuin, syyttäväviranomainen, esitutkintaviranomainen tai Rikosseuraamuslaitos on sitä pyytänyt.

Tuomioistuin, syyttäväviranomainen ja esitutkintaviranomainen voivat esittää 1 momentissa tarkoitettujen pyynnön myös itse suoraan toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle siten kuin siitä erikseen säädetään tai määrätään.

20 §

Pyynnön esittäminen yksityisen henkilön pyynnön perusteella

Kun yksityinen henkilö, joka on toisen jäsenvaltion kansalainen, pyytää itseään koskevan rikosrekisteriotteen rikosrekisterilain 6 §:n 1—5 momentin mukaisesti, Oikeusrekisterikeskus esittää rekisteritietojen luovuttamista ja niihin liittyviä tietoja koskevan pyynnön sille toisen jä-

senvaltion keskusviranomaiselle, jonka kansalainen henkilö on.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen pyynnön esittää yksityinen henkilö, jonka osalta on tiedossa, että hän on ollut täysi-ikäisenä toisen jäsenvaltion asukas, eivätkä häntä koskevat rekisteritiedot ole tältä osin muutoin saatavilla, Oikeusrekisterikeskus esittää rekisteritietojen luovuttamista ja niihin liittyviä tietoja koskevan pyynnön sille toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle, jonka asukas henkilö on ollut.

21 §

Pyynnön sisältö, muoto ja kieli

Oikeusrekisterikeskus esittää 19 ja 20 §:ssä tarkoitettujen pyyntönsä toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselle puitepäätöksen liitteenä olevan lomakkeen mukaisesti.

Pyyntö tehdään pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion virallisella kielellä tai sen hyväksymällä muulla kielellä.

Pyyntö tehdään sähköisessä muodossa. Jos sähköisen pyynnön esittämiselle on este, pyyntö voidaan tehdä myös muussa kirjallisessa muodossa.

22 §

Tietojen käyttöä koskevat rajoitukset

Toisen jäsenvaltion 19 §:n 1 momentin tai 20 §:n mukaisen pyynnön perusteella toimittamia rekisteritietoja ja niihin liittyviä tietoja saadaan käyttää ainoastaan sen rikosasian käsittelyssä taikka siihen tarkoitukseen, jota varten tiedot pyydettiin, sen mukaisesti kun tiedot toimittanut jäsenvaltio on ilmoittanut.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, toisen jäsenvaltion toimittamia tietoja saadaan käyttää yleistä turvallisuutta koskevan välittömän ja vakavan uhan torjumiseksi.

Jos toisen jäsenvaltion 1 momentin mukaisesti toimittamat tiedot ovat peräisin Suomesta, 1 momentin säännöksistä poiketen se, mihin tietoja saadaan käyttää, määräytyy Suomen lain mukaisesti.

6 luku

Voimaantulo

23 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Ennen tämän lain voimaantuloa toimitettuihin rikosrekisteritietojen ja niihin liittyvien

tietojen luovuttamista koskeviin pyyntöihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Suhteessa sellaiseen jäsenvaltioon, joka ei ole viimeistään tämän lain voimaan tullessa pannut puitepäätöstä täytäntöön, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, kunnes asianomainen jäsenvaltio on pannut puitepäätöksen täytäntöön.

Laki**rikosrekisterilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikosrekisterilain (770/1993) 2 §:n 2 ja 3 momentti, 4 §:n 2 momentti, 4 a §:n 1 momentin 5 kohta, 5, 6 ja 8 § sekä 10 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 3 momentti laissa 1639/1995, 4 a §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1093/1999, 5 § laeissa 1639/1995 ja 1093/1999 sekä 6 § laeissa 955/2011 ja 1206/2011, sekä *lisätään* 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1639/1995 ja 331/2011, uusi 4 ja 5 momentti ja 4 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1093/1999 ja 180/2002, uusi 4 momentti seuraavasti:

2 §

Lisäksi rikosrekisteriin merkitään tiedot tuomioistuinratkaisuista, joilla Suomen kansalainen ja Suomessa pysyvästi asuva ulkomaalainen on ulkomailla tuomittu 1 momentissa mainittua seuraamusta vastaavaan seuraamukseen. Rangaistusta koskeva tieto merkitään rikosrekisteriin, jos tuomio on annettu toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa, pohjoismaissa, keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen (SopS 30/1981) osapuolena olevassa valtiossa tai tieto muualla annettusta tuomiosta on tullut rikosrekisterin pitäjälle virkateitse. Oikeusrekisterikeskus harkitsee, vastaako ulkomailla tuomittu rangaistus sellaista seuraamusta, joka 1 momentin nojalla merkittäisiin Suomessa rikosrekisteriin.

Rikosrekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

- 1) henkilön nimi ja aiemmat nimet, henkilötunnus tai, jos sitä ei ole käytettävissä, syntymäaika, syntymävaltio ja -paikkakunta sekä sukupuoli ja kansalaisuus;
- 2) tuomioistuimen nimi, ratkaisun tekopäivä ja ratkaisun numero;
- 3) syyksi luettu rikos, tarvittaessa rikoksen oikeudellinen luokitus sekä rikoksen tekoaika, rangaistus ja sovelletut lain säännökset;
- 4) yhteisen vankeusrangaistuksen määrääminen;
- 5) ratkaisun lainvoimaisuus ja päivä, jona ratkaisu sai lainvoiman;
- 6) ehdollisen vankeuden määrääminen täytäntöön pantavaksi;
- 7) jäännösrangaistuksen määrääminen täytäntöön pantavaksi;
- 8) nuorisorangaistuksen suorittaminen ja muuntaminen;

9) yhdyskuntapalvelun suorittaminen ja muuntaminen vankeudeksi;

10) valvontarangaistuksesta vapauttaminen, suorittamatta oleva jäännösrangaistus, ehdonalaisen vapauden koeajan päätyminen ja valvontarangaistuksen muuntaminen vankeudeksi;

11) vankilasta vapauttaminen, suorittamatta oleva jäännösrangaistus ja ehdonalaisen vapauden koeajan päätyminen;

12) armahdus.

Oikeushenkilöstä ja sille tuomitusta yhteisösakosta merkitään rikosrekisteriin 3 momentin 2, 5 ja 12 kohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi yrityksen tai yhteisön nimi, yritys- ja yhteisötunnus, kotipaikka, rikos, jonka johdosta oikeushenkilö on tuomittu yhteisösakkoon, sen teko-aika ja yhteisösakon rahamäärä. Tietoa yhteisösakon maksamisesta ei merkitä.

Rikosrekisteriin tehdään myös rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (/), jäljempänä *EU-rikosrekisterilaki*, 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu merkintä.

4 §

Rikosrekisteritietoja luovutetaan pyynnöstä rikosasian käsittelyä varten toisen Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle siten kuin EU-rikosrekisterilaissa säädetään sekä vieraan valtion viranomaiselle siten kuin keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen 13 artiklassa määrätään taikka siitä erikseen sovitaan tai säädetään.

4 a §

Sen lisäksi, mitä 4 §:ssä säädetään, rikosrekisteristä luovutetaan henkilöä koskevat tiedot Suomen viranomaiselle asiassa, joka koskee:

5) lapsen huostaanottoa tai adoptiota.

Mitä tässä pykälässä säädetään viranomaisesta, koskee myös adoptiolaissa (22/2012) tarkoitettua adoptiotoimistoa.

5 §

Tiedot rikosrekisteristä luovutetaan rikosrekisterin otteella, jossa ovat henkilöstä rekisteriin talletetut tiedot tai ilmoitus siitä, ettei henkilöstä ole merkintää rekisterissä. Oikeushenkilöstä luovutetaan vastaavansisältöinen ote. Jos tieto päätöksestä on saatu EU-rikosrekisterilain 20 §:n nojalla tai mainitussa laissa tarkoitettusta säilytysrekisteristä, merkitään rikosrekisterin otteelle ne tiedot, jotka voitaisiin tallettaa rikosrekisteriin. Rikosrekisterin otteelle ei kuitenkaan merkitä rikosrekisterissä olevaa tietoa sovelletuista lain säännöksistä, eikä tietoja, joiden merkitsemisen estää toisen jäsenvaltion asettama EU-rikosrekisterilain 9 §:n 4 momentissa tarkoitettu ehto. Rikosrekisterin otteelle merkitään tämän lain 2 §:n 5 momentissa tarkoitettu tieto vain, jos rikosrekisterin ote annetaan 4 §:n 1 momentin nojalla syyttäjälle tai esitutkintaviranomaiselle.

Oikeusrekisterikeskus voi luovuttaa edellä 4 ja 4 a §:ssä tarkoitetuille viranomaisille tietoja rikosrekisteristä näissä pykälissä säädettyihin tarkoituksiin myös konekielisessä muodossa tai teknisen käyttöyhteyden välityksellä, jos se on tietojen käyttötarve ja tarvittavat suojatoimet huomioon ottaen perusteltua. Edellä 2 §:n 5 momentissa tarkoitettu tieto voidaan luovuttaa vain syyttäjälle tai esitutkintaviranomaiselle.

6 §

Yksityinen henkilö saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä viisumia, työlupaa, oleskelulupaa tai muuta niihin verrattavaa syytä varten. Lisäksi yksityinen henkilö saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä esitettäväksi vieraan valtion viranomaiselle tai muulle toimielimelle adoptiota varten. Otteeseen merkitään myös EU-rikosrekisterilain 20 §:n nojalla saatu tieto päätöksestä, jolla hänet on tuomittu toisessa jäsenvaltiossa tämän lain 2 §:n 1 momentissa mainittua seuraamusta vastaavaan seuraamukseen.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, yksityinen henkilö saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä voidakseen ryhtyä sellaiseen tehtävään, johon pysyväisluontoisesti ja olennaisesti kuuluu työskentelyä alaikäisten parissa ja jossa ote on lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) mukaan toimitettava työnantajalle tai viranomaiselle. Otteeseen merkitään tiedot päätöksestä, jolla hänet on tuomittu rikoslain 17 luvun 18, 18 a tai 19 §:ssä tarkoitettuista sukupuolisevällisyyttä loukkaavasta teosta, 20 luvussa tarkoitettuista seksuaalirikoksesta, 21 luvun 1 §:n nojalla taposta, 2 §:n nojalla murhasta, 3 §:n nojalla surmasta tai 6 §:n nojalla törkeästä pahoinpitelystä, 31 luvun 2 §:n nojalla törkeästä ryöstöstä taikka 50 luvussa tarkoitetuista huumausainerikoksista. Otteeseen merkitään myös tiedot päätöksestä, jolla hänet on ennen edellä mainittujen lainkohtien voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla tuomittu edellä mainittua tekoa vastaavasta rikoksesta. Lisäksi otteeseen merkitään tiedot rikoslain 17 luvun 18, 18 a tai 19 §:ssä ja 20 luvussa tarkoitetuista rikoksista tuomituista sakoista, jotka on rekisteröity sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:n 1 momentissa tarkoitettuun sakkorekisteriin.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun otteeseen merkitään lisäksi tiedot:

1) päätöksestä, joka on 2 §:n 2 momentin nojalla merkitty rikosrekisteriin ja jolla henkilö on tuomittu tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettua rikosta vastaavasta rikoksesta;

2) päätöksestä, joka on merkitty EU-rikosrekisterilaissa tarkoitettuun säilytysrekisteriin ja jolla Suomen kansalainen on toisessa jäsenvaltiossa tuomittu rikoslain 17 luvun 18, 18 a tai 19 §:ssä taikka 20 luvussa tarkoitettua rikosta vastaavasta rikoksesta sakkorangaistukseen;

3) päätöksestä, joka on saatu EU-rikosrekisterilain 20 §:n nojalla ja jolla henkilö on tuomittu toisessa jäsenvaltiossa tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettua rikosta vastaavasta rikoksesta tämän lain 2 §:n 1 momentissa mainittua seuraamusta vastaavaan seuraamukseen tai rikoslain 17 luvun 18, 18 a tai 19 §:ssä taikka 20 luvussa

tarkoitettua rikosta vastaavasta rikoksesta sakkorangaistukseen.

Henkilö saa itseään koskevan 2 momentissa tarkoitettun otteen rikosrekisteristä myös voidakseen toimia kuvaohjelmalain (710/2011) mukaisena kuvaohjelmaluokittelijana. Tällöin otteeseen merkitään edellä 2 ja 3 momentissa mainittujen tietojen lisäksi tiedot päätöksestä, jolla hänet on tuomittu rikoslain 17 luvun 17 §:ssä tarkoitettuista väkivaltakuvauksen levittämisestä tai rikoslain 17 luvun 18 b §:ssä tarkoitettuista kuvaohjelman laittomasta esittämisestä tai levittämisestä alaikäiselle.

Lisäksi opiskelija saa itseään koskevan 2 momentissa tarkoitettun otteen rikosrekisteristä voidakseen opinnoissa taikka opintoihin kuuluvassa työssäoppimisessa tai harjoittelussa ryhtyä sellaiseen tehtävään, johon olennaisesti kuuluu työskentelyä alaikäisten parissa ja jossa ote on pyydettyessä toimitettava koulutuksen järjestäjälle tai korkeakoululle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998), ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998), ammattikorkeakoululain (351/2003) tai yliopistolain (558/2009) mukaan. Ote on maksuton.

Edellä 1—5 momentissa tarkoitettua otetta pyydettyessä on ilmoitettava tarkoitus, johon sitä tarvitaan. Ote, jota tarkoitetaan 2—5 momentissa, toimitetaan vain sille, jota se koskee.

Rikosrekisterin tietoja luovutetaan toisen Euroopan unionin jäsenvaltion keskusviranomaiselle mainitulle keskusviranomaiselle esitetyn henkilöä itseään koskevan pyynnön perusteella siten kuin EU-rikosrekisterilain 15 §:ssä säädetään.

Henkilön oikeudesta tarkastaa häntä koskevat rekisteritiedot säädetään erikseen. Rikosrekisteriin merkityllä on lisäksi oikeus pyynnöstä saada tieto siitä, kenelle ja mihin tarkoitukseen hänestä on annettu tietoja automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävästä rekisteristä viimeisen vuoden aikana. Sillä, jolla on oikeus kirjoittaa oikeushenkilön nimi, on rekisterin pitämismenettelystä riippumatta vastaava tarkastus- ja tiedonsaantioikeus oikeushenkilön puolesta sekä oikeus saada sitä koskeva ote rekisteristä.

8 §

Rikosrekisterin tietoja luovutetaan toiselle Euroopan unionin jäsenvaltiolle EU-rikosrekisterilain 5 §:n mukaisesti sekä keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen osapuolena olevalle valtiolle, joka ei ole Euroopan unionin jäsenvaltio, yleissopimuksen 22 artiklan mukaisesti. Rikosrekisteritietojen luovuttamisesta toiseen pohjoismaahan säädetään lisäksi asetuksella.

Oikeusrekisterikeskuksen on keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen osapuolena olevan valtion, joka ei ole Euroopan unionin jäsenvaltio, kansalaisesta rikosrekisteriin tehdyn merkinnän jälkeen viipymättä ilmoitettava tämän valtion viromaisille tiedot merkinnästä.

10 §

Ulkomailla tuomittuja seuraamuksia koskevat tiedot poistetaan noudattaen 1 momentissa säädettyä. Toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tuomittuja seuraamuksia koskevat tiedot on kuitenkin poistettava, jos tiedot toimittanut jäsenvaltio ilmoittaa seuraamusta koskevan tiedon poistamisesta omasta rekisteristään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 4 a §:n 1 momentin 5 kohta ja 4 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä heinäkuuta 2012.

Laki

rikosrekisterilain 4 a ja 6 §:n muuttamisesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan rikosrekisterilain 4 a ja 6 §:n muuttamisesta annettu laki (27/2012).

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2012.

Laki

kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain (4/1994) 24 § seuraavasti:

24 §

Rikosrekisteritietojen luovuttaminen

Vieraan valtion viranomaisen pyynnöstä voidaan tämän lain mukaisesti luovuttaa rikosrekisteritietoja rikosasian käsittelyä varten samoin edellytyksin kuin niitä voidaan antaa Suomen viranomaisille. Rikosrekisteritietojen luovuttamisesta päättää oikeusministeriö. Jollei asiasta ole erikseen toisin säädetty tai Suomea sitovista kansainvälisistä velvoitteista muuta johdu, toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta saatuja tietoja luovutettaessa oikeusministeriön on

asetettava ehto, jonka mukaan tietoja saadaan käyttää vain sen rikosasian käsittelyyn, johon ne on pyydetty.

Rikosrekisteritietojen luovuttamisesta toisen Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle säädetään myös rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 17 päivänä huhtikuuta 2012